

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1363726/7

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד רפאל שטוב ועו"ד מירב כהן)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אביבית מוסקוביץ)

הנדון: נוהלי ושיקולי העברת תיק לבית דין אזורי אחר; משמעות הניסיון להשפיע על דעת בית הדין באמצעות 'עצומה'

החלטה

לפני ערעור על החלטת בית הדין האזורי בתל אביב יפו לקביעת סמכותו לדון בתיק לאחר שהעברת התיק אושרה על ידי נשיא בית הדין הגדול. נימוקי הערעור – כמפורט בכתב הערעור.

יצוין כי לא מדובר בערעור על החלטת בית הדין בתל אביב, הנסמכת על אישור הנשיא, אלא על ההחלטה החלוטה להעברת הדיון לתל אביב, שאותה נתן ראש אבות בתי הדין בירושלים ביום כ"ח בניסן התשפ"ג (19.4.2023) ואשר נשיא בית הדין ביום ד' באייר התשפ"ג (25.4.2023). מלבד העובדה שמדובר בהחלטה מנהלית, ההחלטה נחלטה מאחר שלא הוגשה עליה בקשת ערעור במועד וגם לא ערעור בתוך שלושים יום.

ככל שהיה מדובר בערעור בזכות, ייתכן שלא היה מקום שאדון בערעור על החלטה שאותה אישרתי, אך משהחלטה חלוטה, ועבר מועד הערעור אין צורך לדון.

יש בכתב הערעור טענות המתייחסות גם לאישור הנשיא, ואתיחס לטענות אלה.

החלטת ראש אבות בתי הדין בבית הדין האזורי הייתה ידועה למערערת, ונכתב בה שיתבקש אישור הנשיא לפי תקנה כא. אישור נשיא בית הדין נועד לבית הדין ואינו זקוק לתגובת הצדדים והוא נשלח לשני בתי הדין. לא נמצאה בתיק בית הדין פנייה של המערערת או של בא כוחה לנשיא. מכל מקום העתק נשלח לצדדים שפרטיהם היו במזכירות בית הדין הגדול.

לפי תקנה כא רק בהעברה לבית דין במקום אחר נחוץ אישור נשיא בית הדין. באישור נשיא בית הדין אין צורך בנימוקים, אלא: על הנשיא לבדוק את סבירותה ותקינותה של החלטת בית הדין האזורי.

אבהיר את סבירותה של ההחלטה בעיניי.

ראש אבות בתי הדין נימק את החלטתו להעביר את התיק לבית הדין בתל אביב בבירור שעשה אצל אבות בתי הדין האחרים בירושלים ושבו נמצא כי קיימת מניעה בהרכבי בתי הדין בירושלים לדון בתיקים הנ"ל. ככל שעדיין לא הועבר תיק הצדדים להרכב אחר לא צריכים דייני ההרכבים

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

האחרים לנמק בהחלטות את הימנעותם מלדון בתיק, ודי שהבהירו לראש אבות בתי הדין את חוסר האפשרות שלהם לדון בתיק.

החלטת ראש אבות בתי הדין ירושלים הוגשה לאישורי כנשיא בית הדין. טרם האישור עינת בתיק לבדוק את תקינותה וסבירותה, ומצאתי כי כבר בעבר הגישה המערערת בקשה לפסילה (ביום ו' במרחשוון התשפ"ג – 31.10.2022) בשל עוינותו (לדעתה) של הדיין שהיה בדעת המיעוט כפי שנכתבה בפסק הדין ושגורמת לה, לדעתה, להפסיד בבית הדין בהכרעתו בעניין רכוש.

לאחר מכן, ביום י"ד בכסלו התשפ"ג (8.12.2022) הוגשה לדייני בית הדין בירושלים על ידי באת כוח המערערת 'עצומה' החתומה על ידי עשרות רבות של אנשים מירושלים על 'העוול שנעשה למערערת' ב'לקיחת האם על הבנים'. **מעשה זה אינו מקובל, ואני סבור שאסור לאנשים שאינם יושבים בדין ולא שומעים את שני הצדדים בדיון לנסות להשפיע על הדיינים בכתיבת עצומות ציבוריות מחוץ לכותלי בית הדין.** אכן מדובר בצעד חריג שלא זכור לי כמותו בעבר. אזכיר את דין התורה "שְׁמַע בֵּין אַחֲיֶיכֶם", שאף שנאמר לדיינים, אין אנשים אחרים פטורים מהזהירות הנלמדת ממנו.

עם זאת מאחר שצעד זה של 'גיוס דעת קהל' כבר נעשה, וסביר שהפך לשיחת היום בציבור הירושלמי בקהילות השונות וגרם לפניות לדיינים שלא היו מעורבים בתיק. לא פלא שמשנתבקשו הדיינים בירושלים לדון בתיק, מצאו כמה וכמה מהם שהם מנועים מלדון בו. לכן החלטת ראש אבות בתי הדין בירושלים נראית סבירה ותקינה.

קביעת בית הדין החלופי נעשית לפי האפשרות שמעבר התיק לא יעכב את הדיונים בתיק, וגם היא הליך מנהלי שלא נתון לבחירת הצדדים, והמקום נקבע לאחר אישור ראש אבות בתי הדין בתל אביב שאפשר לקיים את הדיון בבית הדין בתל אביב.

לפיכך איני מוצא שחל פגם בהליך אישור ההחלטה וסבירותה.

ניתן לפרסם בהשמטת פרטי הצדדים.

ניתן ביום כ' בסיוון התשפ"ג (9.6.2023).

הרב דוד ברוך לאו – נשיא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה